

Høyringsdokument

Felles krinsgrense for Gjetingsdalen og Jondal

KVINNHERAD KOMMUNE

Innhald

Tilråding	s. 3
1. Bakgrunn	
1.1. Utgangspunkt - mandat.....	s. 3
1.2. Føremål med høyringa.....	s. 3
1.3. Prosess og tidsplan	s. 3
2. Grunnlaget som høyringa byggjer på	
2.1. Opplæringslova §8-1 Skolen.....	s. 3
2.2. Nærskuleprinsippet.....	s. 3
2.3. Barnekonvensjonen.....	s. 4
2.4. Rundskriv. Udir – 0212.....	s. 4
3. Konsekvensar av felles krinsgrense for Gjetingsdalen og Jondal	
3.1. Økonomiske konsekvensar	s. 4
3.2. Elevtalsutvikling på Mauranger skule.....	s. 5
4. Vurderingar	
4.1. Til det beste for borna	s. 5
4.2. Nærskuleprinsippet	s. 5
4.3. Økonomiske vurderingar	s. 6
4.4. Fritidsaktivitetar – sosialt miljø.....	s. 7
4.5. Trygg skuleveg.....	s. 7
4.6. Tidsplan	s. 7
4.7. Høyringsinstansar	s. 7

1. Bakgrunn

1.1.Utgangspunkt – mandat.

Utgangspunktet for saka er søknad frå ein familie i Gjetingsdal, som ber om at sønnen får gå på skule i Jondal. For at dette kan la seg gjere, må vi opprette felles krinsgrense med Jondal, pga av skysskostnadene.

Formannsskapet i Kvinnherad kommune vedtok den 22.01.2015 at saka skulle utgreiast og sendast på høyring.

1.2 Føremål med høyringa

Føremålet med høyringa er å få fram alle interesserte sine synspunkt, og få opplyst saka så godt som råd.

Elevane frå Gjetingsdal har per i dag Mauranger skule som nærskule. Nye tunnellar og reisemønstre i Mauranger gir innbyggjarane større valfridom. Elevar som har Mauranger skule som nærskule har ulike ønske, frå Malmanger skule til Odda ungdomsskule og no også Jondal skule. Jondal skule er ein 1-10 skule, så eleven vil då gå heile grunnskulen i Jondal.

I denne omgang gjeld høyringa ei forskrift om felles krinsgrense mellom Gjetingsdal og Jondal.

1.3 Prosess og tidsplan

Høyringa om felles krinsgrenser føregår i tidsrommet 27.03. 2015 til 24.04.14. Det vert lyst i lokalavisene om høyringsfristen 24.04. 2015. I samsvar med prinsippet om forsvarleg sakshandsaming vert utgreiinga sendt på høyring til Malmanger Oppvekstsenter og Mauranger skule sine rådsorgan, men det er elles ope for ein kvar til å uttala seg. Med bakgrunn i informasjon som kjem fram i høyringa, utarbeider råmann ei sak som skal handsamast politisk, våren 2015.

2. Grunnlaget som høyringa byggjer på

2.1 Opplæringslova §8-1 Skolen

Per 1.08.2013 vart opplæringslova endra, og opna for at to kommunar kan ha felles krinsgrenser for elevar som har lang/farleg skuleveg i eigen kommune. Fordelen med felles krinsgrenser er at skyssutgiftene vert dekka av Fylkeskommunen dersom ein må setje inn ekstraskyss. Intensjonen med lova er elevane skal kunne få opplæring på den skulen som høver best, sjølv om han ligg i ein annan kommune.

2.2 Nærskuleprinsippet.

I Opplæringslova § 8-1, heiter det:

Grunnskoleelevarne har rett til å gå på den skolen som ligg nærmest eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til. Kommunen kan gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda i kommunen soknar til. Kravet i § 38 første leddet bokstav c i forvaltningslova om kunngjering i Norsk Lovtidend gjeld ikkje.

To eller fleire kommunar kan avtale at område i ein kommune soknar til ein skole i nabokommunen. Elles gjeld retten etter første ledd første punktum. Kommunane må gi likelydande forskrift om kva for område i kommunane som soknar til denne skolen. Kommunane skal opprette ein skriftleg samarbeidsavtale. Kommunestyret vedtar sjølv avtalen og endringar i denne.

Samarbeidsavtalen skal minst innehalde fråsegn om:

a) opprekning av avtalepartane og kva kommune som skal drifte skolen som dei gitte områda soknar til

Etter søknad kan eleven takast inn på annan skole enn den eleven soknar til.

2.3 Barnekonvensjonen

Barnekonvensjonen er teken inn i norsk rett ved Menneskerettsloven i 2001, og forpliktar kommunane til å leggja vekt på kva som er det beste for born i saker som dreiar seg om born.

"Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn."

I vurdering av skulestruktur/endring av kringsgrenser må det vurderast kva som er best for barna, og omsynet til barna må og takast med i vurdering av alternativ.

2.4 Rundskriv Udir – 02-12.

Rundskrivet omhandlar sakshandsamingsreglar i samband med endring av skulestruktur/kringsgrenser. Det syner til regelverket i Opplæringslova og gjev to alternative prosedyrar for saksbehandling i desse sakene:

1. Saksbehandling i kommuner som ikkje har gitt forskrift om skolekretsgrenser
2. Saksbehandling i kommuner som har gitt forskrifter om skolekretsgrenser.

Rundskrivet ligg som vedlegg i saka.

3.Konsekvensar av felles kringsgrense mellom Gjetingsdal og Jondal

3.1 Økonomiske konsekvensar

Kostnaden for ein gjesteelev i Hordaland er per i dag 91.200 per år. Dette er ein sum som er avtala mellom alle kommunane i Hordaland fylke.

Med felles kringsgrenser blir utgiftene til ekstraskyss dekka av Fylkeskommunen, og kommunen betalar vanleg bussbillett.

3.2 Elevtalsutvikling på Mauranger skule

Når elevar i Maurangerkrinsen søker seg til andre skular, blir det færre elevar att på Mauranger skule. Rektor på Malmanger oppvekstsenter skriv i sin uttale til formannskapet at dette kan få konsekvensar for dei elevane som blir att, td. kan skulen bli todelt istadenfor tredelt.

Skuleår	1.klasse	2.klasse	3.klasse	4.klasse	5.klasse	6.klasse	7.klasse	Sum
2014-2015	2	3	5	2	4	5	0	21
2015-2016	4	2	3	5	2	4	5	25
2016-2017	4	4	2	3	5	2	4	24
2017-2018	2	4	4	2	3	5	2	22
2018-2019	3	2	4	4	2	3	5	23
2019-2020	3	3	2	4	4	2	3	19
2021-2022	1	3	3	2	4	4	2	19

Elev- og klassetal for Mauranger skule byggjer på Folkeregisteret sine tal. I fådelte skular er elev-og klassetalet avgjerande for korleis skulen blir delt; udelt, todelt, tredelt.....fulldelt (ein klasse på kvart årstrinn)

4. Vurderingar

4.1. Til det beste for borna

Pedagogiske føremoner og ulemper ved endring av skulestrukturen/krinsgrensene peikar i ulike retningar alt etter kva hensikt/overtyding som ligg bak argumentasjonen. Ut frå forsking og erfaring med mange små skular i Kvinnherad, tyder alt på at kvalitet og opplevd godt læringsutbytte for elevane, ikkje handlar om storleiken på skulen. Vurdering av pedagogiske føremoner og ulemper vert såleis eit nøytralt punkt i vurderingane.

Sosiale tilhøve for elevar, foreldre og tilsette vil vera meir sårbar ved små skular, men på den andre sida vil elevane lettare verta sett ved desse skulane.

Kva som vert opplevd som best for barnet/elevnen, vil vera avhengig av foreldra si totale vurdering. I vurdering av kva alternativ som bør veljast, vil barns beste vera ein viktig premiss.

Foreldra argumenterer i søknaden for at skulegang i Jondal totalt sett vil vere det beste for deira barn; trygg skuleveg, skuletilbod i heile grunnskulen på same skulen, større sosialt miljø og aktivitetstilbod på fritida rett etter skuletid.

4.2. Nærskuleprinsippet.

Opplæringslova § 8-1 regulerer korleis elevane i eit område/ein kommune skal fordelast på dei ulike skulane.

«Grunnskuleelevene har rett til å gå på den skolen som ligg nærmest eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til. Kommunen kan gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda i kommunen soknar til. Kravet i § 38 første ledet bokstav c i forvaltningslova om kunngjering i Norsk Lovtidende gjeld ikkje.

Etter søknad kan eleven takast inn på annan skole enn den eleven soknar til..... «

Første del av lova slår fast det som vert kalla nærskuleprinsippet; - retten til å gå ved nærmeste skule eller ved den skulen som ein soknar til.

I førearbeidet til lova er det nærmere drøfta kva som skal rekna som nærskule, jf. NOU 1995:18, og Ot.prp.46 (97-98).

Utgangspunktet for vurderinga er først og fremst objektive tilhøve, som geografi og topografi. Førrearbeidet understrekar likevel at også andre tilhøve skal vera med i vurderinga.

I brev frå Utdanningsdirektoratet til Fylkesmannen i Nordland av 4.02.13, er det m.a. anna gjort greie for ulike omsyn som kan vera relevante når nærskule skal fastsetjast.

- Geografisk nærliek er knytt til avstand, men kan også vurderast ut frå topografiske og trafikale tilhøve.
- Eit anna omsyn er at elevar frå same bumiljø ikkje skal delast på ulike skular, og at søskene skal kunna gå ved same skulen.
- Vurdering av nærliek må ta utgangspunkt i dei skulane som til ei kva tid finnест i kommunen. Lovfesting av prinsippet om å gå ved nærmeste skule, gir i seg sjølv ikkje noko grunnlag for krav om ny skule, eller utviding av eksisterande skule, heller ikkje å oppretthalda skular. Kapasitet ved nærmeste skule er såleis eit sentralt omsyn ved fastsetjing av nærskule.
- Andre omsyn kan vera om skulevegen er farleg eller vanskeleg for elevane, ut frå vegen sin tilstand, klima, trafikktihøve og også tilhøve knytt til den einskilde elev.
- Skulevegen skal ikkje vera uforsvarleg lang, og skuleskyssen skal organiserast slik at elevane får ei akseptabel reisetid.
- Vedtak om nærskule er omfatta av forvaltningsrettslige prinsipp om forbod mot usakleg skilnader i handsaming av like tilfelle.
- Barnekonvensjonens artikkel 3 nr. 1 om barns beste, skal også vektleggjast i saker om skulekretsar.

Lova gir kommunen heimel til å fastsetja forskrifter om kva for skule dei ulike områda i kommunen soknar til, opprette felles kringsgrenser, og forskriftena må vera utforma i samsvar med dei omsyn som følgjer av lova.

Det ligg ikkje innanfor det kommunale handlingsrommet eller sjølvstyre å fastsetja forskrifter i strid med lova og nærskuleprinsippet.

Skulane sine samarbeidsutval, alternativt foreldreråda og andre brukarorgan, må få høve til å uttala seg til saka før vedtaket vert gjort. Også andre bør gjevast høve til å uttala seg, som t.d. grendalag og brukarar av skulane.

Innsyn i offentlege dokument er ein viktig føresetnad for at ei sak skal verta tilstrekkeleg opplyst. Retten til innsyn følgjer av lov, og kommunen sine saksdokument skal vera opne for innsyn for alle. Høyringa om felles kringsgrenser for Gjetingsdalen og Jondal, vert såleis lagt ut til høyring for å sikra at saka vert skikkelegopplyst og klarlagt før politikarane skal ta ei avgjerd.

4.3 Økonomiske vurderingar

Kostnaden per elev per år er no kr.91.200,-

Kostnaden vil auke når dei andre barna frå Gjetingsdalen skal begynne på skulen.

Grunnskulen i Kvinnherad får ikkje tilført ekstra midlar, så kostnaden går utover det totale budsjettet. På den annan side har vi per i dag 3 gjesteelever frå andre kommunar som betalar denne summen til oss.

Skysskostnadene blir omrent like store for reisa til Mauranger skule og Jondal skule.(forutsatt felles kringsgrenser)

4.4 Fritidsaktivitetar – sosialt miljø

Jondal skule er ein 1-10 skule med 116 elevar, der det er 12 i same alder som eleven frå Gjetingsdalen.

Foreldra meinar det er bra å ha eit større sosialt miljø, noko som bidrar til betre sosial kompetanse.

Samstundes som det er få elevar per kull på Mauranger skule, vil ein på små skular lettare knyte kontakt med både eldre og yngre elevar. Dette kan kompensere for få medelevar i same alder, og alle elevane er i lag.

Ved Jondal skule er det lagt til rette for fritidsaktivitetar like etter skuletid, noko som gjer det muleg for barnet å delta på.

Når det gjeld fritidsaktivitetar i Mauranger har dei ikkje same tilbodet som Jondal med sine 116 elevar.

4.5 Trygg skuleveg

Vegen frå Gjetingsdalen til Jondal er det tryggaste alternativet. Elevane frå Gjetingsdalen må uansett reise til Nordrepollen, men strekka Nordrepollen til Austrepollen unngår dei.

4.6 Tidsplan

- Høyringsperiode 27.03.2015 – 24.04.2015
- Handsaming i Formannskapet 7.05.2015
- Handsaming i Kommunestyret 21.05.2015

4.7 Høyringsinstansar - Partar.

- Samarbeidsutvalet ved Malmanger og Mauranger skule
- Fagorganisasjonane.
- Brukarane av skulen
- Bygdalaget i Mauranger
- Hordaland Fylkeskommune
- Lag, organisasjonar og andre i lokalsamfunnet som ynskjer det

Vedlegg

1. Saksframlegg til Formannsskapet
2. Forskrifta
3. Kart over felleskrinsen Gjetingsdalen- Jondal
4. Rundskriv Udir. 02-0212

Høyringssvar kan sendast på epost til post@kvinnherad.kommune.no

Eller per post til Kvinnherad kommune, Rosendalsvegen 10, 5470 Rosendal

Saksframlegg

Kvinnherad kommune

Saksmappe	Saksbehandlar
2014/3103-3	Marit Tarlebø

Saksgang		
Saksnr	Utval	Møtedato
2015/9	Formannskapet	22.01.2015

Grunnskule i Jondal kommune

Innstilling frå rådmannen:

Rådmannen tilrår at det vert søkt samarbeid med Jondal kommune om felles krinsgrenser for elevar frå Gjetingsdalen.

Behandling i Formannskapet den 22.01.2015

Rådmannen si innstilling vart samrøystes vedteken.

Vedtak frå Formannskapet den 22.01.2015

Rådmannen tilrår at det vert søkt samarbeid med Jondal kommune om felles krinsgrenser for elevar frå Gjetingsdalen.

Saksutgreiing:

Kvinnherad mottok søknad om skulegang for ein elev busett i Gjetingsdalen, datert 1.12.2014. Eleven skal starte i 1.klasse, og foreldra ønsker at eleven får heile grunnskuleopplæringa, 1.- 10.trinn i Jondal.

I juni 2013 vart opplæringslova endra, og opna for at to kommunar kan ha felles krinsgrenser for elevar som har lang/farleg skuleveg i eigen kommune. Fordelen med felles krinsgrenser er at skyssutgiftene blir mykje mindre dersom kommunen må setje inn ekstraskyss. Intensjonen med lova er elevane skal kunne få opplæring på den skulen som høver best, sjølv om han ligg i ein annan kommune.

Opplæringslova § 8-1. Skolen (Utdrag)

To eller fleire kommunar kan avtale at område i ein kommune soknar til ein skole i nabokommunen. Elles gjeld retten etter første ledd første punktum. Kommunane må gi likelydande forskrift om kva for

område i kommunane som soknar til denne skolen. Kommunane skal opprette ein skriftleg samarbeidsavtale. Kommunestyret vedtar sjølv avtalen og endringar i denne. Samarbeidsavtalen skal minst innehalde fråsegn om:

- a) opprekning av avtalepartane og kva kommune som skal drifte skolen som dei gitte områda soknar til
- b) det økonomiske oppgjeret mellom kommunane, som kostnader til skyssordning
- c) varigheita på avtalen
- d) reglar for å tre ut av og avvikle samarbeidet, og
- e) anna som etter lov krev avtale.

Skysskostnader

Alternativ 1. Mauranger skule (nærskulen)

Kostnad tur/retur Gjetingsdalen - Jondal blir vanleg bussbillett.

Sum skysskostnad per dag: ca. 100,-

Alternativ 2. Jondal skule

Ekstraskyss fra Gjetingsdalen til Belsnes, kr. 2862 + bompengar i tunnelen kr.344,-.

Frå Belsnes går det buss til Jondal skule, kr.20,-

Frå Jondal går det buss til Nordrepollen etter skuletid, og kostnaden er vanleg bussbillett, kr.29,-
Ekstraskyss fra Nordrepollen til Gjetingsdalen kr.1900,-

Sum skysskostnad per dag: .kr.5.150,-

Alternativ 3 Jondal skule med felles krinsgrenser (Nærskule)

Kostnad tur/retur Gjetingsdalen - Jondal blir vanleg bussbillett.

Sum kostnad per dag: ca.kr. 100,-

Det er noko kortare avstand og reisetid fra Gjetingsdalen til Mauranger skule (18,6 km og 27 min.), enn til Jondal skule (26,6 km og 35 min;), og kostnadene blir omrent det same.

Økonomisk konsekvens

For skuleplass i annan kommune er satsen per i dag kr. 86.000 per elev per år.

Kostnad	1 år	10 år
Kostnad gjesteelev	86.000	860.000
Fråtrekk materialkostnader	20.000	200.000
Kostnad	66.000	660.000

Felles krinsgrenser

Dersom Kvinnherad kommune inngår avtale om felles krinsgrenser med Jondal, vil utgiftene til skyss bli mykje mindre. Då vil eleven betale vanleg bussbillett også ved ekstraskyss. Konsekvensen blir då at Jondal skule blir nærskulen til elevar frå Gjetingsdalen.

Søknaden omhandlar òg tilhøve for eleven på fritida, og foreldra meinar skulegang i Jondal vil kunne gi eleven eit godt sosialt miljø både i skule og fritid.

Farleg skuleveg

Eleven må uansett til Nordrepollen. Vegen til Jondal vil i mindre grad vere rasutsett enn vegen til Mauranger skule i Sundal.

Oppsummering

Praksis ved handsaming av søknader om skulegang ved annan skule enn nærskulen har vore innvilging av søknad ikkje medfører ekstra kostnader for Kvinnherad kommune.

Formannskapet innvilga likevel den 3.04.2014 skulegang for 2 elevar frå Mauranger i Odda kommune som medførte ekstra kostnader.

Vedlegg:

1. Søknad frå foreldra om skulegang i Jondal
2. Døme på avtale om felles krinsgrenser (Etne og Odda)
3. Uttale frå rektor v/Malmanger oppvekstsenter
4. Kart
5. Skysskostnader frå Tide buss

JONDAL KOMMUNE

KVINNHERAD KOMMUNE

Forskrift om interkommunal skulekrins for Gjetingsdalen i Kvinnherad kommune kommune og Jondal skule i Jondal kommune.

Jf. opplæringslova § 8-1 med endring av 01.08.2013 samt opplæringslova § 13-1.
Ein viser også til Ot.Prp 129 L (2012-2013) samt Rundskriv Udir-2-2012

§ 1 Føremål og verkeområde

Jondal kommune og Kvinnherad kommune etablerer felles interkommunal skulekrins for Jondal skule og Gjetingsdalen; for ettertida nemnt som **Gjetingsdalen - Jondal skulekrins**.

§ 2 Plikter og rettar

Elevar på 1.-10. årssteg frå Gjetingsdalen høyrer frå 1.08. 2015 til den nye skulekrinsen og får tilbod om skulegang ved Jondal skule i Jondal kommune.

Jondal skule vert med dette nærskule for desse elevane, jf oppl.i. § 8-1 første ledd første og andre punktum. Elevar frå Gjetingsdalen får frå same dato oppfylt retten sin til grunnskuleopplæring etter oppl.i. § 2-1 ved Jondal skule.

Søknad om skuleplass ved annan skule i Kvinnherad kommune skal handsamast av kommunen i tråd med kommunale retningslinjer for dette.

§ 3 Iverksetjing

Forskrifta trer i kraft 1.august. 2015.

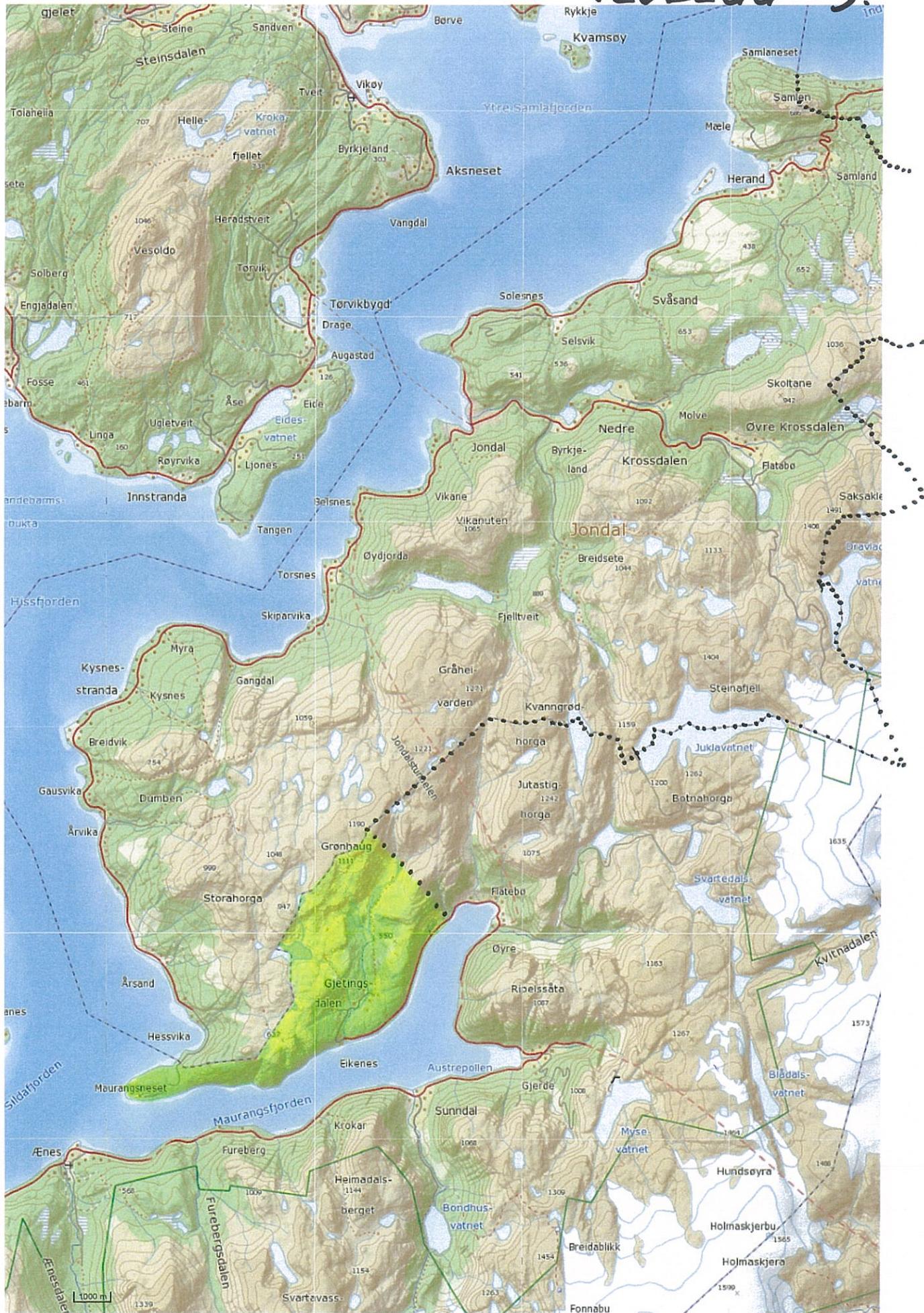
Frå same dato vert tidlegare kommunestyrevedtak om skulekrins for Gjetingsdalen og Jondal oppheva.

§ 4 Samarbeidsavtale

Det må gjerast ein samarbeidsavtale mellom Jondal og Kvinnherad kommunar. Den skal innehalda fråsegn om:

- Økonomiske forhold inkludert avgjelder om kor lenge avtalen skal vara og konsekvensar ved opphør.
- Avtalen må regulera praktiske løysingar knytt til
 - skuleskyss
 - SFO og leksehjelp
 - kulturskule
 - sakshandsaming
 - spesialundervisning og særskild norskopplæring
 - økonomisk kompensasjon til Jondal kommune for å gje elevane frå Kvinnherad kommune eit fagleg godt og forsvarleg tilbod i samsvar med opplæringslova med tilhøyrande forskrifter og avgjelder.

Plikta den einskilde kommune etter opplæringslova har å tilby grunnskuleopplæring til sine innbyggjarar, vil også etter at denne forskriften er vedteken kvila på kommunen eleven er folkeregisterregistrert.

VEDLEGG 3.

Vår saksbehandler: Kjersti Botnan Larsen

Fylkesmenn
Kommuner

Udir-2-2012 - Behandlingen av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser

1 Innledning og bakgrunn

Dette rundskrivet informerer om hvilke saksbehandlingsregler som gjelder for endring av skolestrukturen, herunder ved nedleggelse av grunnskoler. Rundskrivet gir - innenfor den kommunale handlefriheten - anvisning på valg mellom alternative saksbehandlingsregler i saker om skolenedleggelse. Bakrunnen for å utarbeide nytt rundskriv på området er blant annet henvendelse fra Sivilombudsmannen som påpeker at regelverket om skolenedleggelse praktiseres ulikt. Rundskrivet skal bidra til ensartet og korrekt regelverksetterlevelse.

Rundskrivet erstatter rundskriv F-15-99 fra daværende Kirke- og undervisningsdepartementet.

2 Regelverk

Opplæringsloven § 8-1 første ledd første og annet punktum lyder slik:

§ 8-1. Skolen

Grunnskoleelevarne har rett til å gå på den skolen som ligg nærmest eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til. Kommunen kan gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda i kommunen soknar til.

Første punktum fastslår det såkalte nærskoleprinsippet. Det betyr at grunnskoleelever skal ha rett til å gå på den skolen som ligger nærmest eller den skolen i nærmiljøet som de sogner til. Annet punktum gjelder for saksbehandlingen, og åpner for at den enkelte kommunen kan gi kommunale forskrifter om hvilke skoler de ulike områdene i en kommune skal sogne til. Slike forskrifter angir såkalte kommunale skolekretsgrenser. Også disse må ivareta nærskoleprinsippet.

Skolekretsgrenser gir oversikt over hvilke områder i kommunen som sogner til hvilke skoler. Dette gir forutberegnelighet for kommunens innbyggere. For foreldre og elever anses dette å være særlig viktig. Loven gir altså kommunen rett til å velge om den vil benytte sin lovbestemte adgang til å utarbeide forskrifter om skolekretsgrenser. Noen kommuner har valgt ikke å gi forskrifter om skolekretsgrenser (se pkt. III nedenfor). Andre derimot har valgt å gi forskrifter om skolekretsgrenser (se pkt. IV nedenfor).

Hverken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på et kommunestyres økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer.

Kommunale vedtak om endring av skolestrukturen, for eksempel om nedleggelse av en skole, er ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Det er ikke et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter for en eller flere bestemte personer. Plassering av den enkelte elev ved en skole vil derimot være et enkeltvedtak.

Postadresse: Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO	Telefon: +47 23 30 12 00	E-post: post@utdanningsdirektoratet.no	Bankgiro: 7694 05 10879
Besøksadresser: Schweigaards gate 15 B, Oslo Britveien 4, Molde Parkgata 36, Hamar	Telefaks: +47 23 30 12 99	Internett: www.utdanningsdirektoratet.no	Org.nr.: NO 970 018 131 MVA

Barnekonvensjonen er tatt inn i norsk rett ved menneskeretsloven i 2003, og forplikter kommunene til å legge vekt på barnets beste, blant annet i saker om skolestruktur. Artikkel 3 nr. 1 peker på at barnets beste er et viktig hensyn i saker som gjelder barn. Barnekonvensjonens artikkel 3 nr. 1 lyder:

"Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn."

Dette betyr at kommunen i saker om skolestruktur også må vurdere barnets beste.

3 Saksbehandlingen i kommuner som ikke har gitt forskrifter om skolekretsgrenser

Det er et ulovfestet forvaltningsrettslig prinsipp at forvaltningen skal treffe vedtak etter at saken har vært behandlet på forsvarlig måte. Forsvarlig saksbehandling krever at en sak er tilstrekkelig opplyst før det blir gjort vedtak.

Siden avgjørelsen om å legge ned en skole ikke er et enkeltvedtak, kommer ikke reglene i forvaltningslovens kap. IV (om saksforberedelse ved enkeltvedtak), V (om vedtaket) og VI (om klage og omgjøring) direkte til anvendelse. Det er likevel et generelt forvaltningsrettslig prinsipp at en sak skal være forsvarlig klarlagt før avgjørelse blir tatt. I en sak om skolenedleggelse betyr dette at kommunestyret skal ha rimelig kjennskap til synspunktene til de som berøres av nedleggelsen før et vedtak treffes.

Spørsmål om skolestruktur og eventuelle kretsgrenser for skoler vil i stor grad berøre foreldre og nærmiljø. Skolens *samarbeidsutvalg*, alternativt *foreldrerådet*, bør derfor få anledning til å uttale seg når det gjelder vedtak om skolestruktur.

Andre som bør få anledning til å uttale seg i slike saker kan være:

- fagforeningene for de ansatte ved skolen, gjendelag og andre grupper og organisasjoner som kan ha interesse i saken
- andre brukere av skolen som vil bli påvirket av en nedleggelse
- andre brukerorganer ved skolene, for eksempel skolemiljøutvalg og elevråd
- samarbeidsutvalg eller foreldreråd ved andre skoler som berøres

Øvrig avtale- og lovverk om medbestemmelse avtalt mellom partene forutsettes fulgt opp. Hvis endring av skolestruktur medfører endringer i skyssbehov, bør også *fylkeskommunen* få anledning til å uttale seg i saken.

Det finnes ikke lov- og forskriftsbestemte regler for hvor lang fristen for å uttale seg skal være i saker om skolestruktur. Den enkelte som skal uttale seg må imidlertid få tilstrekkelig tid til å forberede sin uttalelse. Justis- og beredskapsdepartementet har utarbeidet retningslinjer for forskriftsarbeid i kommunene. Retningslinjene er av 30. januar 2002 og ligger på Justis- og beredskapsdepartementets nettside. Kommunene anbefales her å benytte to måneders høringsfrist. Utdanningsdirektoratet anbefaler at det sees hen til disse retningslinjene også når lokale forslag om endring av skolestruktur skal utarbeides.

Allmennhetens *innsyn* i offentlige dokumenter er viktige forutsetninger for at en sak skal bli tilstrekkelig opplyst. Innsyn legger til rette for samfunnsdebatt om saker som er viktige for innbyggerne. Retten til innsyn virker også kontrollerende på forvaltningen og

Postadresse: Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO	Telefon: +47 23 30 12 00	E-post: post@utdanningsdirektoratet.no	Bankgiro: 7694 05 10879
Besøksadresser: Schweigaards gate 15 B, Oslo Britveien 4, Molde Parkgata 36, Hamar	Telefaks: +47 23 30 12 99	Internett: www.utdanningsdirektoratet.no	Org.nr.: NO 970 018 131 MVA

bidrar til å sikre tilliten til uhildede avgjørelser. Det følger av offentlighetsloven § 3 at kommunens saksdokumenter er åpne for innsyn. Et eventuelt unntak fra retten til innsyn må kunne hjemles etter særskilte unntaksregler i lov. Innsynsretten gjelder for alle, altså ikke bare dem som kunne ha vært regnet som parter eller andre som skal uttale seg.

4 Saksbehandlingen i kommuner som har gitt forskrifter om skolekretsgrenser

For kommuner som har gitt forskrifter om skolekretsgrenser må det i tillegg til vedtak om nedleggelse også skje en etterfølgende endring av forskriften om skolekretsgrensene. Områdene som sogner til skolen som nedlegges må etter nedleggelsen sogne til en eller flere andre skoler i kommunen. Dette gjør en forskriftsendring nødvendig.

Forvaltningslovens kap. VII om forskrifter kommer derfor til anvendelse for endringen av forskriften om skolekretsgrenser. Det betyr at berørte institusjoner og organisasjoner må få uttale seg før forskriften vedtas, endres eller oppheves, bl.a. foreldrerådet eller samarbeidsutvalget ved de enkelte skolene i kommunen. Det kan også gjelde andre dersom det er nødvendig for å få saken allsidig opplyst.

Kommunen kan velge mellom to fremgangsmåter:

A) Nedleggelse og forskriftsendring som to separate saker:

Nedleggelsen og forskriftsendringen kan etter kommunens eget valg behandles som to separate saker, først et vedtak om nedleggelse, dernest en forskriftsendring som følge av nedleggelsen. Hvis denne fremgangsmåten velges, vil *avgjørelsen om selve nedleggelsen* måtte følge ulovfestede forvaltningsrettslige prinsipper, se pkt. 3 ovenfor. Den *etterfølgende forskriftsendringen* derimot vil måtte behandles etter de saksbehandlingsreglene som er angitt i forvaltningslovens kap. VII om forskrifter. Det vises også til ovennevnte retningslinjer fra JD om forskriftsarbeid i kommunene.

B) Nedleggelse og forskriftsendring som én og samme sak:

Noen kommuner velger å behandle de to sakene, vedtaket om nedleggelse og forskriftsendringen, som en og samme sak og sender den samlet på høring. Fordi saken inkluderer en forskriftsendring må hele saken, også den delen av saken som gjelder selve vedtaket om skolenedleggelse, behandles etter reglene om endring av forskrifter i forvaltningslovens kap. VII. Det vises også her til ovennevnte retningslinjer fra JD om forskriftsarbeid i kommunene.

Utdanningsdirektoratet vil understreke betydningen av at kommunene følger saksbehandlingsreglene i behandling av saker om skolestruktur og -nedleggelse.

Vennlig hilsen

Annemarie Bechmann Hansen
divisjonsdirektør

Cathrine Børnes
avdelingsdirektør

Rundskrivet er offentliggjort på Utdanningsdirektoratets hjemmeside
<http://www.utdanningsdirektoratet.no>

Postadresse: Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO	Telefon: +47 23 30 12 00	E-post: post@utdanningsdirektoratet.no	Bankgiro: 7694 05 10879
Besøksadresser: Schweigaards gate 15 B, Oslo Britveien 4, Molde Parkgata 36, Hamar	Telefaks: +47 23 30 12 99	Internett: www.utdanningsdirektoratet.no	Org.nr.: NO 970 018 131 MVA